UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 622. Bonifacii Pap. V. Annus 5. Heraclii Imp. Annus 12.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

Visual Library

ſtitiæ. Quæ [illegible] o quantæ hæc ſecuta ſint bona, anni ſingili, qui ſequuntur, ſignificabunt: haud enim tot ampliſſima dona valuerunt anni vnius periodo circumſcribi. Sed quæ ſubiiciant ſuperius dictis a Annales, audi ſummatim iſta reddentes, quæ ſui magnitudine volumen expoſcerent:

FASTIGIVM BELLVM. a *Cedrenus in Annal. an. 12. Heraclij imp. ante eum Theophanes, Zonaras, & alij.*

IX. *Vt Armeniæ fines intrauit, occurrere ſibi intellexit turmam equitum Perſarum, quibus animus erat ſubito ipſum adorari. Sed Romani, qui in primo erant agmine, cum in hos incidiſſent, multis caſis, ducem eorum vinctum ad Heraclium adduxerunt. Ingruente hyeme, in Ponticam regionem deflexit Heraclius: cumque eum ibi hyematurum Perſæ opinarentur, clam ipſis reuerſus in Perſidem irruit. Hoc auditum barbarorum animos deiecit. Et eorum ductor* Sarbaris nomine *cum Romanorum auertendorum cauſa in Ciliciam duxiſſet, rebus ſuis metuens, neceſſe habuit Romanos à tergo ſubſequi. Cumque ſtatuiſſet nocte quadam obſcura fortiùn hoſtes lædere, accidit forte, vt Luna ea nocte emergeret. Itaque Romanos aggredi non auſus, montes occupat, atque inde digreſſus leuia committit prælia, in quibus omnibus Romana res fuit ſuperior. Animos exercitui auxit Imperatoris alacritas, qui audacter in primam aciem proſiliebat, ac pro ſuis propugnabat. Iuſta deinde conſerta pugna, victores Romani Perſicum exercitum deleuerunt: tantum pauci qui-*

VICTORIA DE PERSIS.

buſdam fuga elapſis, omnibus hoſtium impedimentis potiti ſunt. Ob hoc Romani Deo & Imperatori gratias egerunt. Cæterum Heraclius exercitu cum ducem Armeniam ad hiberna dimiſſo Byzantium rediit. hæc uſque in Græcorum Annalibus de rebus geſtis hoc anno in Perſas: quibus hæc adduntur ad alia ex Theophane in Miſcella: *Porro Romanus exercitus in cœlum manibus, Deo gratias referebant, & pro Imperatore, qui ſe talem probauerat, indeficienter orabant. Qui enim antea nec Perſicum audebant puluerem videre, nunc immota inuenta eorum tabernacula ſpoliant. Quis enim ſperaſſet Perſarum inexpugnabile genus terga daturum Romanis?* hæc ibi: & alia, quæ narrata ſunt totidem ferme verbis habentur expreſſa. Sic igitur tot tantaque Crux Chriſti dona largitur, vincens Perſas, cum captiua detineretur à Perſis.

X. Sed iam quem transfugam ad Romanos reliquimus Perſam voluntate Chriſtianum, conueniamus, eiuſque Hieroſolymam proficiſcentis & ſanctum baptiſmum ſuſcipientis veſtigia conſectemur. Acta enim ipſius ab auctore eius temporis ſcripta eſſe noſcuntur, cognitaque in Nicæno poſteriori Concilio, quæ iſta habent b:

b *Apud Sur. die 22. Ian.* DE ANASTASIO PERSA.

Primum quidem poſt fugam ad Romanos, *cum veniſſet Hierapolim diuertit ad quendam Perſam Chriſtianum arte argenti conflatorem: & cum artem conflandi argenti exercuiſſet, manus quidem habebat intentas operi: animus autem ſemper & cogitatio in Dei amore verſabatur, & alebatur, eum qui ſibi adhuc magis accendebat, & ab ipſo rurſus inflammabatur vehementius. Quamobrem eum rogabat ille beatus, vt diuinum baptiſmum conſequeretur, & omnino à prioribus ſordibus expurgaretur, & ab illa labe præſtigiarum, vt non ſolum voluntate & electione, ſed anima quoq; & corpore eſſet purgatus, & fieret Chriſti partis, quam deſiderabat, illius ſignatus ſignaculo.*

Cum ille autem ex Perſis timeret periculum, & ideo morando, rem differret in futurum, interim quidem ad diuina templa aditione magnum ſuum ſolabatur deſiderium, & cum argenti conflatore ad ipſa adeunte ipſe quoque ſimul adibat, & cum orante ſimul orabat. Et cum ſanctorum miracula & certamina videret deſcripta in parietibus de iis admodum diligenter rogabat. Cum vero audiuiſſet, qualis eis vita, mores, & virtus, & qualia propter Chriſtum certamina, & qualem apud ipſum rurſus fiduciam eis liceret conſequi: non poterat amplius continere, id quod eius parturiebat animus, ſed ſtatuit proficiſci Hieroſolymam, & baptiſmum illic conſequi.

XI. ANASTASIVS PERSA HIEROSOLYMIS BAPTIZATVR.

Cum ergo in ſanctam perueniſſet ciuitatem, & acceſſiſſet in domum cuiuſdam, qui ipſe quoque argenti conflandi exercitabat artem, ei aperit cauſam ſui aduentus, nempe quod vellet traduci ad pietatem & verum Dei cultum, & ad Chriſtum adduci per baptiſmū. Ille autem eum adducit ad Eliam ſanctæ Reſurrectionis ſanctiſſimū presbyterum, qui cum ſummis (vt dicitur) manibus inuentum accepiſſet, de eo refert ad Modeſtum, qui ſedi præerat Apoſtolicæ, & ſic diuinum baptiſmum aſſequitur, & venerandæ Crucis vere pulcher fructus oſtenditur, & Anaſtaſius, ex Magundat, tranſmutato nomine appellatur, ſumpta denominatione à reuocatione & ad meliora mutatione à priori infidelitate & præſtigiis: vna autem cum eo baptizatur quoque quidam alius, qui erat eiuſdem etiam patriæ & regionis, cuius Anaſtaſius, qui fuit eius quoque ſocius in perferendo pro Chriſto martyrio, & eaſdem eſt Edeſſæ coronas conſecutus.

XII. *Cum autem manſiſſet Anaſtaſius octoginta dies apud presbyterum, quibus non licet egredi eos, qui modo fuere illuminati: rogatus eum diuinus Elias, quidnam de ſe deinceps velit. Ille autem rogauit, vt habitum conſequeretur monaſticum. Cum vero ad hoc quoque annuiſſet presbyter (iam enim veluti ex quadam pellucida veſte & ex decoro habitu & ſtatu oſtendebatur nobilitas animæ, & quali virtute futurus eſſet Anaſtaſius, & ideo ipſe facile ceſſit eius precibus) venit cum eo poſt diuini myſterii celebrationem ad monaſterium ſancti Anaſtaſii, vt eius quoque fieret manſionis particeps, cuius futurus erat virtutis ſocius, ſicut etiam nominis. Ac monaſterium quidem ad quartum lapidem erat remotum à ſancta ciuitate, ei autem præerat Iuſtinus vir & aliaqui clarus & bonis ſpiritus, rarisque donis ornatus. Quem cum ſimul cum multis quoque aliis rogaſſet presbyter, in monaſterium admiſſus eſt Anaſtaſius anno decimo* * *Imperij Heraclij illius egregij & fidelis.* hæc auctor: cuius quidem eſt tamen numerus errore corruptus, dum id accidiſſe dicit anno decimo Imperii Heraclii, cum liquido conſtet Sarbaris ducis Perſarum, ſub quo Anaſtaſius militabat, aduentum Chalcedonem contigiſſe anno duodecimo Heraclii Imperatoris.

XIII. Conueniunt his, quæ dicta ſunt de monaſterio Anaſtaſii, quæ habet Antiochus huius & ipſe temporis ſcriptor in epiſtola ad Euſtachium, dum eiuſdem monaſterii meminit, atque: *Conſequenti ad monaſterium ciuitati propinquum, quod quidem ab Hieroſolymis diſtat ſtadiis ferè viginti, cui nomen Abbatis Anaſtaſii.* de quo Iuſtino Præfecto eiuſdem monaſterii iſta habet: *Iuſtinus hic, Dei cum ſit ſapientiſſimus cultor, in illo ſuo monaſterio, gratia præduce Chriſti, numeroſam admodum conſluentium eo loci adſciuit congregationem, ſic timor & obſeruatio canonis ac cæterarum conſtitutionum Laurenſis cœnobij, vt ab his neutrobi euariet, ſui ſemper ſimilis; adeo vt nuſquam quis vſpiam inueniat inter vitæ communis profeſſores, qui ſic tenaciter ſeruet mordicus ſpiritualem viuendi ſanctionem. Floret n. ey quotidiana virtutum acceſſione ſuccreſcit, ſicque magnus temporis progreſſu, vt ille olim eximius Iſaac: ita vt & nos quoties animum in hunc virum præſtius intendimus, ac veluti ad ſcopum illa collineamus, incredibili perfundamur gaudio. In omni circum regione tanti patris celebritas inſtar pellucide luminaris micat, ſplendoremque ſuum euaculatur. Semen eſt hic ſancti patris noſtri Sabæ.* hæc de Iuſtino Abbate Antiochus ad Euſtachium, à nobis hic relata, tum ad pulchram conſenſionem vtriuſque hiſtoriæ demonſtrandam, tum etiam ad declarandum, ſub quam ſancto viro fuerit Anaſtaſius ſpiritualibus inſtitutis educatus. Porro conueniemus eundem Anaſtaſium iterum, cum martyrii candidatum eum agon excipiet.

IESV CHRISTI
ANNVS 622.

BONIFACII PAP. V. Annus 5. HERACLII IMP. Annus 13.

CHRISTI Redemptoris annus adeſt ſexcenteſimus vigeſimus ſecundus, Indictionis decimæ: quo ſancta crux capta à Perſis & in Perſide collocata, ſuperentia, imo eius, qui in ipſa paſſus eſt virtute corroborentia, tos erectoſque Romanos ad nouas victorias prouehit & exaltat, contra vero erectos ſuperbia Perſas, elatoſque continuatis plurium annorum victoriis deprimit vique ad ipſius Coſthois miſerandum interitum, iſta inquam omnia non humana virtute ſunt facta (nam ferme ſemper Perſis vis Romana ſuccubuit) ſed Chriſti potentia, cuius veneranda imago præcedebat Romanos exercitus, quod etiam ipſi profeſſi ſunt Perſæ, cum accidit ſe-

a Deut. 32. cundum illud cantici Moyſis a: *Quomodo perſequebatur vnus mille, & duo fugarent decem millia? Nonne ideo, quia Deus ſuus vendidit eos, & Dominus concluſit illos? Non enim eſt Deus noſter vt Dii eorum, & inimici noſtri ſunt iudices.* ſed magna cum inuidia Iconoclaſtarum, qui optaſſent peſſumdatum potius Romanum Imperium, quam pręeunte ſancta Chriſti imagine vincere. Iam vero quæ hoc anno decimotertio Heraclii Imperatoris facta ſunt, videamus.

II. Vt autem à Deo augetur hoc potiſſimum anno Heraclius beneficiis, etiam in eo ipſius erga Deum pietas increuiſſe, cum hæreticum hominem prauam hæreſim ſibi ſuadere tentantem confutauit, redarguit, atque à ſe procul abiecit. Iſta quidem habet Sergius Epiſcopus Cõſtantinopolitanus in epiſtola data ad Honorium Romanum Pontificem, recitata in actione duodecima, ſextæ Synodi, verbis iſtis: *Ante aliquod certum tempus, cum aduerſus Perſas confirmatus dominus noſter & magnus victor Imperator promoueret exercitum propter certamina à Deo ſibi credita Chriſto amabilis Reipublica, & ad partes Armeniæ prouinciæ perueniſſet: vnus ex principibus impiæ partis Seueri execrabilis, nomine Paulus, in illis locis apparens, ad eius pietatem acceſſit, ſermonesque pro ſua errabunda hæreſi proferens, & hoc profecto duntaxat ſatisfaciendo, in quibus piiſſima eius regalis magnanimitas (cum cæteris enim donis Dei etiam diuinorum dogmatum locupletari ſcientia meruit) dum redarguiſſet ac depropulſaſſet prauam eius impietatem, profanis eius aſtutiis, ſanctæ noſtræ Eccleſiæ vt verus eius propugnator recta atque immaculata è diuerſo protulit dogmata, inter quæ & vnius operationis Chriſti veri Dei noſtri mentionem effecit.* hæc Sergius, dum prauam ſuam ſententiam Imperatoris nomine nobilitare ſtuduit, cum tamen non Imperator, ſed ipſe eſſet hæreticus, licet adhuc occultus: nomine enim Imperatoris (quod ſuis ſcriptis indidit) ſtuduiſſe hæreſim propagare, quæ inferius dicentur, oſtendent. Haud namque concordat, vt redarguens Heraclius hæreticum Seuerianum duas in vnam confundentem naturas, vnam ipſe cum eo operationem in Chriſto ſtatueret. Sed de his ſuo loco inferius.

III. Quod autem pertinet ad ipſas res in bello geſtas, eas (breuiter licet) Græcorum reddunt Annales, vel qui ex vetuſtioribus monumentis à Cedreno ſunt deſcripti, vel qui à Theophane: nos (vt anno ſuperiori fecimus) quæ deſiderantur in alteris ex alteris concinne ſupplebimus. Quæ vero ex Theophane ab Anaſtaſio traduntur accepti hæc habent:

Anno Imperii ſui decimo tertio Heraclius profectus à regia vrbe, iterum in Armeniam properauit. Coſrhoes autem Rex Perſarum miſit Sarmanazarim (quem alii vocant Sarnabazam) *cum exercitu ſuo, vt in Romanorum terram intraret. Heraclius autem ſcribebat Coſrhoi, vt pacem amplecteretur.* fecerat id etiam alias ante Chriſtianus Imperator (vt dictum eſt) ex diuinæ legis præſcripto, qua iubetur, vt illaturus bellum in hoſtes, pacem prius eis offerat, quam ſi accipere recuſent, tunc armis agendum. *Præmiſſa igitur legatione pacis, eam conteſtationem appoſuit, quod ſi Coſrhoes pacem reſpueret, ſciret* (inquit auctor) *ſe cum exercitu ſuo in Perſidem ingreſſurum.*

Verum ventoſa hæc viſa eſt Coſrhoi comminatio Imperatoris, cui nec tantum virium atque animi ineſſe putaret, vt tam ardua vel cogitare poſſet, nempe miſſum à Coſrhoe ingentem exercitum à tergo ſibi relinquere, & vlterius procedendo caput petere, ipſumque aggredi Regem tot tantiſque victoriis glorioſum, cuius vel nomen etiam longe poſitis Aſiæ terrori tantummodo eſſet. Coſrhoi igitur omnia iſta de Heraclio inania penitus viſa ſunt: non enim audere illum Perſidi appropinquare putabat: verum euenta ipſum longe falli ſignificarunt. Siquidem *Imperator* (ſubdunt Annales) *duodecima Calendarum Aprilium die ingreſſus eſt Perſidem. Quo Coſrhoes comperto, Sarmanazarim reuerti iuſſit, & collectis ex tota Perſide militibus ſuis, & traditis eis Sathin, velociter eos adunari Sarmanazari iuſſit.*

IV. *Heraclius autem, aduocato exercitu ſuo, verbis exhortatoriis incitabat eos, dicens: Viri fratres, Dei amorem in mente ſumamus, iniuriam eius requirere ſatagentes. Stemus igitur fortiter aduerſus inimicos, qui multa dira in Chriſtianos operati ſunt. Reueremur Romanum Imperium, quod eiuſdem ipſius eſt Domini, & non alterius: & ſtemus aduerſus hoſtes impiis telis armatos. Induamus fidem, nec timeamus interemptionem & interemptricem gentem: quia intra terram Perſarum conſiſtimus, & ingens fuga fert periculum. Vindicemus corruptiones virginum; reciſa commilitonum membra noſtrorum videntes, corde doleamus. Non ſunt hæc nullam mercedem habentia, ſed vitæ perennis præmia. Stemus vigilanter, & Dominus nobis cooperabitur, & perdet inimicos noſtros.* hactenus ex oratione Imperatoris non quidem ab hiſtorico (vt aſſolet fieri in profanis) oratoriis coloribus picta, arbitrioq; eloquentis oratoris luculenter afficta, ſed pure reddita ex verbis eiuſdem eloquentis, ac ſincere deſcripta, in qua potius aliquid ſit diminutum, quam additum. Sed pergit auctor:

V. QVÆ RESPONDIT EXERCITVS. *Cumque Imperator his & aliis quam plurimis commonitionibus populum exhortatus eſſet, reſpondit ei vnus pro omnibus: Dilataſti anguſtiam cordis noſtri, domine, os tuum in admonitione dilatans: acuerunt ſermones tui gladios noſtros, & animos, qui vinci nequeunt, effecerunt. Expeditos nos tuis verbis exhibuiſti. Erubeſcimus in pugnis, te aſpicientes, non procedere: & iuſſiones tuas in omnibus ſequimur. Hæc nomine omnium dicta. Imperator autem ſumptis militibus, mox ad Perſidem interiorem acceſſit, igne comburens vrbes & caſtra.* Vidiſſet plane, qui mente aliquid amplius, quam corporis oculis intueri ſolet, Heraclio præſtitum, quod olim Deus fuerat Cyro pollicitus verbis illis c: *Perge fortiter. Ego ante te ibo, & glorioſos terræ humiliabo: portas æreas conteram, & vectes ferreos confringam: & dabo tibi theſauros abſconditos, & arcana ſecretorum.*

c Iſa. 45. DEVS PRÆEST CHRISTIANO EXERCITVI.

Etenim cum ſæpe Romanis, vt Iuliano & aliis, vitio datum ſit, quod incaute nimis ſe ad perdendum exercitum in regiones Perſarum immiſerint, cum & longe præſtantioribus numero atque fortitudine militibus polleret Romanus exercitus, & ex vniuerſo terrarum orbe ſuppeditarentur pecuniæ Imperatori, ipſaque militaris diſciplina vigeret, & longe infirmiores eſſent hoſtes attriti ſæpe ac bellis ſuperati à milite Romano: quomodo non temeritatis nota fuiſſet ſugillandus Heraclius, qui cum adeo paucis iiſdemque collectitiis copiis ad nomen tantum Coſrhois fugere ſolitis, hoſtium prouinciis poſt terga relictis, auderet in Perſidem ingredi, & ipſum aggredi Coſrhoen, niſi certo ſciſſet præire exercitum Deum, quod declaratum eſt illo ſigno, de quo in Pſalmo d: *Cum pertranſires in deſerto, terra mota eſt: etenim cæli deſtillauerunt à facie Dei Sinai, à facie Dei Iſrael.* nam pergit auctor. d Pſal. 67.

VI. *Fit etiam terribile hic quoddam miraculum. In æſtiuo quippe Solſtitio æther ſudore factus eſt madidus, animos Romani exercitus recreans, adeo vt hinc ſpem optimam ſumerent*, ſecundum quod ſequitur: *Pluuiam voluntariam ſegregabis Deus hæreditati tuæ, & infirmata eſt: tu vero perfeciſti eam.* Equidem (vti vidimus anno ſuperiori) ſicut Luna non obfuit Romanis copiis, ſed profuit; ita nec Sol hoc anno iiſdem fuit detrimento, eam benedictionem feliciter conſecutis, qua dicitur e: *Per diem ſol non vret te, neque Luna per noctem.* ita quidem cum ad imperium f Domini caſtra mouerentur & ad imperium eiuſdem tabernacula figerentur. Sed videamus maiora, quæ ſunt ſecuta: nam ſubdit idem auctor:

e Pſal. 120. f Num. 9.

VII. TVRPIS FVGA COSRHOIS. *Audiens præterea Heraclius, quod Coſrhoes apud Gazacoten ciuitatem cum quadraginta millibus bellicoſorum eſſet virorum, impetu aduerſus illum perrexit. Et præmiſſis quibuſdam ab eo Sarracenorum ſibi ſubditorum, Coſrhois occurrunt vigiliæ, & horũ quoſdam occiderunt, quoſdam vero vinctos compedibus cum prætore ipſorum Imperatori præſentarunt. Hoc comperto Coſrhoes, derelicta tam ciuitate, quam militia, fuga vſus eſt.*

Quis neget iſta diuinitus facta, vt ob necem vigilum turpi fugæ tantus Perſarum Rex omnium quicunque fuerant potentiſſimus ſe ſuoſque committat? Accidit enim ſecundum diuinum oraculum g: *Nullus ſtabit contra vos: terrorem veſtrum & formidinem dabit Dominus Deus veſter ſuper omnem terram, quam calcaturi eſtis.* & ſecundum illud h: *Per vnam viam venient contra te, & per ſeptem fugient à facie tua.* Sed quæ poſt fugam Coſrhois Heraclius diuino

g Deut. 11. h Deut. 34.

præſidio fultus egerit, iſta accipe ex Theophane in Annalibus: *At Heraclius inſecutus, quoſdam præoccupatos occidit: cæteri autem hac illacque palantes diſſipati ſunt.*

Cumque perueniſſet Imperator ad Gazacotenſium ciuitatem, in ſuburbanis huius reficiebat exercitum ſuum. Perſæ vero, qui confugerant ad eum, perhibebant, quod Coſrhoes fugiens, igne conſumpſerit omnia ſata in locis illis, & peruenerit ad ciuitatem Thebarmaïs in Oriente ſitam, in qua erat templum Ignis, & pecunia Cryſolydorum (ſeu Crœſi Lydorum Regis, vt habet Cedrenus) *& impoſtura carbonum: & his acceptis, idem Coſrhoes Damaſtager, ſiue Dagiſter, iter egerit. Imperator autem profectus à Gazacotenſium ciuitate, peruenit Thebarmaïs, & ingreſſus in eam, igne combuſſit templum Ignis: & tota ciuitate combuſta, perſecutus eſt Coſrhoem in anguſtias regionis Medorum.* hæc ex Theophane: in Annalibus vero Cedreni, non in Thebarma, ſed in Gazacote fuiſſe theſauros Regis & templum Ignis, traditur his verbis:

VIII. *Heraclius perſequens, bellatores interficit, fugientes diſſipat, Serbenque Gazacoten capit. Ea in vrbe fuit fanum Solis, theſaurus Crœſi Lydorum Regis, & impoſtura carbonum. Ingreſſus autem in eam, abominandum offendit Coſrhoes ſimulacrum & effigiem eius in globi formam, referente palatii tholo tanquam in cœlo ſedentem. Circum erant Sol, Luna, & aſtra, quibus ille ſuperſtitioſus tanquam diis ſeruiebat, circumſtantibus ſibi angelis ſceptrigeris. Machinas porro impius parauerat, quæ eo ex loco guttas pluuiæ inſtar emitterent, ſonitumque tonitruis ſimilem ederent. Hæc omnia, ipſumque Ignis ædem, totamque vrbem combuſſit Heraclius: propterea Coſrhoem per anguſtias Mediæ inſecutus, multas vrbes, multoſque agros vaſtauit.* hæc ibi. Quæ cum audis, memoria pariter repete, quã vera ſint quæ ſuperius dicta ſunt, cum de captiua ducta Cruce Domini in Perſidem actum eſt, eam nimirum ad demolitionem nefandorum idolorum ad deiectionem ſuperbiſſimi Regis, & conuerſionem complurium Perſarum eſſe perductam: quod declarauit euentus, vt tum ex his quæ hactenus facta intellexiſti, tum ex iis, quæ inferius ſuo loco dicemus, accipies. Sicut enim magno Philiſthinorum & deorum ipſorum damno illata eſt captiua Arca in templum Dagonis plane, ſed longe maiori iactura regni Perſarum & ſuperſtitionis ipſorum ſanctiſſima Crux captiua in Perſidem ducta eſt. Ad quid poſt hęc reliqua anni huius parte Heraclius, accipe ex iiſdem Annalibus iſta referentibus:

IX. *Imperator iuſſit populum,* exercitum ſcilicet, *tribus diebus diuinum oraculum præſtolantem, caſte ac pure conuerſari: ſicque reſponſo accepto, in Albania decreuit hyeme commorari.* quomodo autem id acceperit de diuino reſponſo, ita apud Cedrenũ reperies: *Triduo exercitum luſtrat, apertiſque poſtea inuiolati Dei Euangeliis, inuenit ſibi mandari, vt in Albania hyemet.* Frequentem fuiſſe eiuſmodi conſultationem diuini numinis per Euangelii, ſiue totius S. Scripturæ codicis apertionẽ, quæ ſuperiori tomo dicta ſunt, ſatis oſtendunt. Emicuit tunc in Chriſtiano Principe Charitas vere Chriſtiana in libere dimittendis quotquot captiuos è Perſide duxerat. nam audi reliquum itineris vſque in Albaniam.

X. *Dum vero abiens iter ageret, habens ſecum copioſam Perſarum prædam, haud paucos incurſus à Perſicis cuneis pertulit: ipſe vero diuina cooperatione triumphum de omnibus retulit. Cum vero vehemens tempeſtas & gelu eum occupaſſet in via, haberetque quinquaginta millia captiuorum compaſſus eis corde, omnium vincula ſoluit indulgentiam ac libertatem omnibus tribuens. ita vt omnes cum lacrymis exorarent, etiam eum Perſidis totius fieri liberatorem à malo exterminatore & trucidatore Coſrhoe.* hactenus de rebus ab Heraclio geſtis hoc anno.

VIII. Superſtitio Perſica et impoſturæ Regis combuſtæ.

X. Heraclii miſericordia erga captiuos.

IESV CHRISTI ANNVS 623.

BONIFACII PAP. V. Annus 6. HERACLII IMP. Annus 14.

I. ADVENIENTE anno Redemptoris ſexcenteſimo vigeſimo tertio, vndecima Indictione ab Heraclio hæc geſta eſſe aduerſus Perſas produnt Annales: *Anno decimoquarto Heraclii Imperatoris Coſrhoes ducem exercitus conſtituit Sarablacam virum ſceleſtiſſimum magna elatum ſuperbia, tradiditque ipſi exercitum eorum militum, qui dicuntur Coſrhoitæ & Perozitæ qui habebantur cæteris robuſtiores aſſueti præliis, eumque aduerſus Heraclium miſit in Albaniam, qui vbi illuc peruenerunt, nequaquam aduerſus Imperatorem pugnare auſi ſunt, ſed tenuere loca anguſta, quibus in Perſidem iter clauderetur, expectantes occaſionem Heraclio inſidiandi. Heraclius vero ſimul ac ver illuxit, eſcis ad vſum exercitus largiter preparatis, per apertos campos Perſidem verſus iter faciebat: Sarablacas vero per anguſtias montium atque vallium accelerauit, & occurrit ei in Perſidem properanti.*

De his autem Heraclius ad ſuos, ne timerent, verba facit, vtpote difficillimis itineribus feſſos, hortaturque alacriter pergere contra Coſrhoem. Exercitus vero parere renuit, aduerſantibus Lazis atque Abſagis vlterius progredi. Cuius rei gratia in diſcrimina inciderunt. Etenim dum moras nectunt, alius dux Perſarum, cui nomen Sarbaras, ſiue (vt alii tradunt) Sarbazanes, omni fultus potentia mittitur à Coſrhoe aduerſus Heraclium, quem inſequebatur Sarablacas, qui eum ad prælium prouocare minime audebat, expectans Sarbazanem iam aduentantem.

Quod cum Romanus exercitus comperiſſet, intellexit quam perniciosa hoſtibus mora illa ceſſiſſent, contra ſui Imperatoris conſilium: ſicque timore perculſi, ſupplices ad pedes Heraclii accidunt, pœnitentes, inobedientiæ veniam, ne interirent, omnes pariter petentes. Hos bono animo eſſe iubet Heraclius, & aduerſus Sarablacam iniri bellum curauit, antequam cum eo Sarbaras iungeretur, quem multis incurſionibus factis die noctuque perterruit: ſed & feſtinauit ipſe progredi cum ſuis aduerſus Coſrhoem, dimiſſis retro vtriſque Perſarum ducibus. Inter hæc duo transfugæ ex Romano exercitu ad Perſas accedentes, nunciant timore perterritos Romanos capere fugam.

Cum autem fama eſſet, alium inſuper ducem cum exercitu à Coſrhoe aduerſus Heraclium decretum iam eſſe in procinctu, nomine Sain; duo illi priores duces, ne quam ſe putabant præmaturam habituri victoriam, expectantes, ipſum eius participem facerent, partem illam gloriæ ſibi derogare putantes, feſtinarunt Heraclium detinere: qui noctu recedens, ſequenti die in loco opportuno caſtra metatus eſt: eum vero cum fugientem Perſæ putarent, inordinati aggreſſi ſunt, qui magna ex parte ab Heraclianis Dei ope repulſi atque occiſi fuere, vna cum altero ipſorum duce Sarablaca enſe in dorſo transfixo, eum & captis impedimentis, inſperatam ſunt Romani conſecuti victoriam.*

Sed aduentu Sain animos reſumpſere Perſæ, quique fuga diſſipati erant, ipſum adire ſui, iterum conualeſcentes illi tenerum Heraclio dicam ingreſſere Romanum, quos inſequi pergunt per loca lenia & difficilia in Hunnorum prouinciam tendentes. Cum Lazi atque Abſagi qui in Romano militabant exercitu, formidantes, reliquerunt exercitum, atque in patriam ſuam reuerſi ſunt. Ex quo factum eſt, vt leuiori curſu & ardentioribus animis exercitus Perſarum Heraclium perſtringere conaretur.

Tunc ad ſuos, quos videbat animo conſternatos, concionem Heraclius habuit, monens eos, ne timerent, vtpote qui Deum haberent ſecum, cuius ope facillime accidere poſſet, vt vnus mille inſequeretur, hortaturque, vt hilari animo, ſi opus ſit, mortem oppetant martyrio inſignes: quos & occiſos pro Chriſtiana religione gloria & [illegible] incolumitate, atque ſalute fratrum fore tandem, vt poſſint [illegible] qua ſint proſecuturi præmio. Quibus dictis, ſtrenue ac hilari animo [illegible] tanquam pugnaturus cum Perſis, qui iam aderant & ipſi parati ad prælium. Ita diſpoſuit vtrinque ſunt cunei, qui immobiles [illegible] vſque ad veſperam conſiſtere, vtriſque pugnam aggredi detrectantibus.

Veſpere autem Romanus Imperator cum ſuis [illegible] profectus eſt iter inſequentibus eum Perſis: ſed cum illi hoſtiliter [illegible] penitus præuenire, vt intercluderent iter, inciderunt in paludes, & in magnum diſcrimen deuenerunt: cuius rei gratia Heraclio [illegible] progrediendi fuit aditus ſecurior patefactus in Armeniam [illegible] inſequentibus à longe nihilominus Perſis Romanos [illegible] nibus illis ſibi [illegible]. Qui putantes fugatos iam Romanos, [illegible] niſi in fuga ſalutem ſperare factum eſt, vt ipſi nihil [illegible] ipſo itinere, quo Romanos inſequebantur, ſatis redderentur [illegible] molitione cogitantes à Romanis celeri fuga abſcindi [illegible] minum aliquid innouare.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN